ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

ในตำบลถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

ชื่อผู้เขียน นายกรุงสินทร์ ศรีโมรา

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์กิตติพงษ์ โตธิรกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร 2) ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการทำเกษตรอินทรีย์ และ 3) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการทำการเกษตร ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำ การเกษตรในตำบลถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน จำนวน 250 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่าน การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรม สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 54 ปี จบการศึกษาระคับ ประถมศึกษาภาคบังคับ มากกว่าสามในสี่สมรสแล้ว ทำการเกษตรมาแล้วเฉลี่ย 30 ปี เกือบ ทั้งหมดเคยเข้ารับการฝึกอบรมทางการเกษตร มีรายได้รวมเฉลี่ย 356,200.06 บาทต่อปี โดยได้ จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 268,970.64 บาทต่อปี นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 104,341.40 บาทต่อปี ถือครองที่ดินที่ใช้ในกิจกรรมการเกษตรเฉลี่ย 24 ไร่ เกือบทั้งหมดทำนาปีและนาปรัง ไม่มี ตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกกลุ่มและใช้แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร ธ.ก.ส. และกลุ่ม เกษตรกร ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรมากสุดจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อนบ้าน และ เจ้าหน้าที่การเกษตรตามลำดับ ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีการติดต่อกับกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร โดยมีการติดต่อเฉลี่ย 5 ครั้งต่อปี

ค้านความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการทำการเกษตรอินทรีย์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมี ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเห็นด้วยทุกด้านในระดับมากเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ 1) ในด้านการใช้ปุ๋ยในการเกษตรอินทรีย์ 2) ด้านพันธุ์พืชที่จะนำมาปลูกในการทำเกษตรอินทรีย์ 3) ด้านวิธีการป้องกันกำจัดโรค แมลง และสัตว์ศัตรูพืชตามหลักการเกษตรอินทรีย์ 4) ด้านพื้นที่สำหรับการทำเกษตรอินทรีย์ 5) ด้านวิธีการปรับปรุงและบำรุงดิน 6) ด้านวิธีการป้องกัน และกำจัดวัชพืชตามหลักเกษตรอินทรีย์ และ 7) ด้านการใช้อินทรียวัตถุบางอย่างทดแทนปุ๋ยเคมี ซึ่ง

แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการลดใช้สารเคมีในขั้นตอนการผลิต เพื่อ ความปลอดภัยของตัวผู้ผลิตและตัวผู้บริโภค ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมและการยอมรับวิธีการผลิตพืชแบบ เกษตรอินทรีย์ใด้ง่ายขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำเกษตรของเกษตรกรนั้นพบว่า 1) เกษตรกร ยังมีความเคยชินกับการใช้สารเคมี และยังขาดความมั่นใจกับระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ว่า จะให้ผลได้ดีเหมือนการใช้สารเคมีหรือไม่ อีกทั้งราคาผลผลิตระหว่างพืชอินทรีย์กับพืชสารเคมี ที่ เกษตรกรจำหน่ายออกไปก็ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรพยายามเลิกการใช้ สารเคมี เพราะขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์ยุ่งยากและต้องใช้เวลามาก บวกกับภาวะราคาผลผลิต โดยเฉพาะข้าวเปลือกในปัจจุบันที่รัฐบาลมีโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่ให้ราคาสูงทำให้เกษตรกร ต้องการผลผลิตที่มีปริมาณมากเพื่อจะร่วมโครงการรับจำนำเท่านั้น 2) ข้อเสนอแนะในการทำ การเกษตรค้านพื้นที่ที่มักจะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม อีกทั้งยังใกล้โรงงานและแหล่งชุมชนและใช้ แม่น้ำสายเดียวกันหมด อาจมีสารปนเปื้อนมาก เพราะพื้นที่ทำการเกษตรในจังหวัดสิงห์บุรีถือว่า เป็นพื้นที่ปลายสายของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างต้องใช้น้ำทำเกษตรจากแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากสารปนเปื้อนต่างๆ ในน้ำแล้วก็ยังมีพื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่อยู่นอกการจัดรูปที่ดิน ส่วนข้อเสนอแนะค้านพันธุ์พืชที่เกษตรกรมีความต้องการเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพทนทานต่อโรคและ แมลง ปลูกง่ายให้ผลผลิตสูง ข้อเสนอแนะด้านการใช้ปุ๋ยและวัสดุทดแทนสารเคมีนั้น วัสดุบางอย่าง หาได้ยากมากและไม่เพียงพอแก่ความต้องการเพราะต้องใช้ปริมาณที่มาก ในขณะที่บางอย่างอาจจะ ต้องจัดหาจากนอกพื้นที่ หรือหาซื้อเพื่อมาใช้ แต่ก็อาจจะมีปัญหาว่าอาจเกิดการแย่งวัตถุดิบ หรือ สภาวะความต้องการวัตถุดิบที่ต้องนำมาทดแทนสูง อาจจะทำให้วัสดุเหล่านั้นมีราคาที่สูงขึ้น และ สภาวะการขาดแคลนวัตถุดิบทดแทนที่จะนำมาใช้

Title Opinions of Farmers Towards the Organic Agriculture

in Tambol Thon Sa-Mor, Amphur Tha-Chang,

Changwat Singburi

Author Mr. Krungsin Srimora

Degree of Master of Science in Agricultural Extension

Advisory Committee Chairperson Mr. Kittipong Towtheerakul

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate: 1) socio-economic characteristics of the farmers; 2) opinions of the farmers toward organic farming; and 3) their recommendations in organic farming. Respondents of the study consisted of 250 farmers in Thon Samor sub-district, Thachang district, Singburi province. The respondents were obtained by multi-stage random sampling. A set of questionnaires was used as a tool for data collection which passed reliability and consistency tests. Obtained data were analyzed by using the statistical package for the research.

Results of the study revealed that the respondents were 54 years old on average. More than one-half of them (60.40 percent) were elementary school graduate. They earned an annual income from an agricultural sector for 268,970.64 baht and a non-agricultural sector for 104,341.40 baht. They own an agricultural land for 24 rai on average. Most of them had no social position. They were members of agricultural cooperative and some of them were members of an agricultural group. They perceived agricultural news from television, radio media, neighbors as well as agricultural officers. All of the respondents had contacted with agricultural extension staff and met them 5 times a year on average.

With regards to the respondents perception toward organic farming, it was found that they had a high level of opinions. Their opinions in all aspects were as follows: the application of organic fertilizer; plant varieties to be grown in organic farming; disease and pest prevention in accordance with the organic farming principle; land area for organic farming; improvement of soil fertility; prevention and doing away with weed in accordance with organic farming principle; and application of some kinds of organic matter instead of using chemical

fertilizer. This could be seen that the respondents understood on the importance of the reduction of chemical application due to safety for producers and consumers. This truly effected agricultural extension and the acceptance in the method of plant production using organic farming.

For problems encountered and suggestions, it was found that the respondents were familiar with chemical application and they had no confidence on advantages of organic farming. Also, there was no difference between the prices of organic plants and chemical plants. Thus, there was no motivation for the respondents to try to stop using chemicals. Besides, the steps on organic farming was complicated and time consuming. Not only this, the current high price of paddy due to the paddy pawn project of the government also caused the respondents produced a big amount of yields in order to join the project. For the rice field, it was often flooded and it was also located nearby factories and communities. They also used water from the same river which might have contamination. This was because agricultural areas in Singburi province were located at the end of the lower Chao Praya basin. Aside from this, some rice fields were out of the irrigation and land reform management areas. The respondents also had problems in plant varieties which had undesired seeds or the seeds were low quality. For fertilizer application and other materials to be used in place of chemical, it was found that some materials were scare and inadequate because the respondents needed in a big amount. Some had to be found out of the cultivated areas. However, it might have a problem in raw material seizing or the condition that high need for other raw materials to be place of. This might make these raw materials have a high price or lack of the raw materials to be used.